

بررسی روشها و قوانین مربوط به ثبت، تکمیل، صدور و جمع آوری گواهیهای فوت در استان اصفهان در سال ۱۳۸۱ و ارائه الگوی مناسب*

دکتر سیما عجمی^۱

فرم مذکور در بین پزشکان دارای مطب، بیمارستانها، زایشگاهها، درمانگاهها و خانه‌های بهداشت امری ضروری است. بر این اساس جمع آوری فرمها و اطلاعات بموضع با همیاری سازمانهای ذی‌ربط همراه با آموزش همگانی صادر کنندگان گواهیهای فوت امری بسیار حائز اهمیت است.

واژه‌های کلیدی: قانون، گواهی فوت، جمع آوری، صدور.

مقدمه

نظام مدیریت اطلاعات مرگ و میر شامل ثبت، جمع آوری، نگهداری، بازبایی، پردازش، تحلیل، توزیع و به کارگیری اطلاعات مرگ و میر می‌باشد. در این نظام ابزار اولیه برای ثبت اطلاعات متوفی، گواهی فوت استاندارد است که حاوی حداقل اقلام اطلاعاتی مورد نیاز کاربرهای اطلاعاتی باشد. پس از آن تدوین مکانیزمهای کنترل بر ثبت صحیح، دقیق و کامل کلیه اقلام اطلاعاتی و روش‌های جمع آوری آنها بگونه‌ای که بتوان پیامدهای فرایند نظام فوق را با حداقل هزینه و به سرعت مورد استفاده کاربران قرار داد.

در این خصوص فرهمند (۱۳۸۲) اذعان داشت که: عوامل مختلفی سبب خدشه‌دار شدن آمارهای مربوط به گواهی فوت می‌شوند یکی از این عوامل اشکال در نحوه تکمیل صحیح گواهی فوت توسط پزشکان است. گواهی فوت دارای دو بخش اطلاعاتی است؛ یک بخش اطلاعات هویتی متوفی و بخش دیگر اطلاعات مربوط به علت فوت. در کشور ما تعیین وقوع مرگ و علت مرگ، وظیفه پزشک معالج بیمار است. مگر اینکه پزشک معالج در دسترس نباشد و یا اینکه پزشک در تعیین علت مرگ ناتوان باشد که در این موارد وظیفه به سازمان پزشکی قانونی محول می‌گردد (بهمن زیاری و عجمی، ۱۳۸۰).

در این پژوهش هدف طراحی گواهی فوت استاندارد تبیین می‌شود و سپس، تدوین راهکارهایی برای آموزش صادرکنندگان و روش‌های جمع آوری اطلاعات بیان می‌گردد. همچنین وضعیت موجود جمع آوری و توصیف اطلاعات نیز در این پژوهش مورد نظر می‌باشد.

* این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی شماره ۸۱۲۶۲ می‌باشد که اجرای آن توسط معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان حمایت گردیده است.

۱- استادیار گروه مدارک پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

چکیده

مقدمه. وجود اطلاعات مرگ و میر صحیح، دقیق، به روز و کافی بمنظور برنامه‌ریزیها، تعیین الویتها، توزیع امکانات، تخصیص بودجه و ارائه عادلانه خدمات بهداشتی درمانی در سطح جامعه امری ضروری است.

رضوی در این مورد می‌گوید: اساس داده‌های مربوط به مرگ و میر، گواهی فوت است. نارسانیهای موجود در شیوه‌ی تکمیل گواهیهای فوت صحبت اکثر برنامه‌های بهداشتی را زیر سؤال می‌برد.

در این مطالعه روشها و قوانین مربوط به ثبت، تکمیل، صدور و جمع آوری گواهیهای فوت در استان اصفهان در سال ۱۳۸۱ شناخته شده و برای گواهی فوت استاندارد و روش‌های جمع آوری گواهیهای فوت و اطلاعات مرگ و میر الگوی مناسب ارائه گردیده است.

مواد و روشها. تحقیق کاربردی و نوع مطالعه مشاهده‌ای - توصیفی - مقاطعی است. ابراز جمع آوری اطلاعات با چک لیست صورت گرفته است، روش جمع آوری به صورت مشاهده و مصاحبه انجام شد و منابع اطلاعات شامل کتب، مستندات و کارکنان شاغل در مراکز ذی‌ربط در استان اصفهان بوده‌اند.

نتایج. نتایج این پژوهش نشان داد که محلی برای ثبت فرم استاندارد گواهی فوت در سطح استان اصفهان وجود ندارد. همچنین گواهی فوت به عنوان ابزار جمع آوری اطلاعات مرگ و میر، صادر و تکمیل نمی‌شود. پزشکان گواهی فوت را در مطب خود روی سر نسخه‌ها و با ذوق و دیکته‌ی دلخواه صادر می‌کنند. پزشکی قانونی بر روی جواز دفن و پزشکان در بیمارستانها نیز بر روی فرم‌های غیراستاندارد گواهی فوت را ثبت و صادر می‌نمایند. در نتیجه اطلاعات هویتی و علت مرگ و میرها بطور صحیح، دقیق، کافی و به موقع جمع آوری نشده و وقوع بسیاری از مرگها به اطلاع مراکز مربوط چون ثبت احوال، مرکز بهداشت، معاونت درمان و مراکز آمار و اطلاع رسانی دانشگاه علوم پزشکی نرسیده است و به دنبال آن برای بیماریهای منجر به مرگ اقدامات پیشگیرانه‌ای صورت نمی‌گیرد.

بحث. فرهمند در این مورد می‌گوید: یکی از راههای اساسی ارتقای صحت آمارهای میرابی با توجه به نقش و اهمیت آن در نظام اطلاعات بهداشتی و درمانی، برنامه ریزی صحیح و نظارت بر عملکرد پزشکانی است که این گواهیها را تکمیل می‌نمایند.

لذا با توجه به یافته‌های پژوهش‌های گذشته و فعلی اقدامات سریع و به موقع سازمانهای ذکر شده در تأیید و تصویب فرم استاندارد گواهی فوت در استان و فرم گزارش واقعه فوت و سپس چاپ و توزیع

مواد و روشها

پس از اعلام کدمی به کلیه آحاد جامعه می‌توان از کد ملی بعنوان جایگزین این اطلاعات استفاده نمود.

(۲) ثبت محل صدور شناسنامه به جهت ثبت در مدارک سجلی فرد ضروری می‌باشد.

(۳) ضرورت ثبت نوع بیمه فرد متوفی که شامل:

- ارائه نسخه چهارم به سازمانهای بیمه‌ای و دریافت حق‌الرحمه پزشک در صورت تعیین تعریفه قبول سازمانهای بیمه‌گر

- ارسال لیست ماهیانه متوفیان بر حسب بیمه به سازمانهای بیمه‌ای

جهت جلوگیری از سوء استفاده از دفترچه‌های بیمه و به دنبال آن ارسال لیست متوفیان به محل سوء استفاده اشتغال آنها (از طریق این سازمانها) به منظور ابطال سایر مدارک هویتی (کارت شناسایی و...) و تعیین تکلیف در زمینه حقوق، مستمری و...

بخش اطلاعات علی

(۱) در بخش علت فوت، پزشک موظف به اعلام جریان مرگ می‌باشد و نمی‌تواند شرایط مرگ را ثبت نماید.

(۲) جهت تعیین شدت کشنده‌ی بیماریها و کمک به تعیین بروز بیماریها پزشک موظف است مدت زمان بیماری منجر به فوت را ذکر نماید.

بخش پزشکی قانونی

این سازمان در زمان صدور گواهی فوت با دو حالت روبرو می‌گردد که طبق روال ذیل عمل خواهد نمود:

(۱) علت فوت تعیین شده است. در این مورد گواهی فوت صادر شده و نسخه ثبت احوال و گورستان در اختیار نزدیکان قرار می‌گیرد.

(۲) علت فوت تعیین نشده است و مشمول مرور زمان خواهد شد. (به انتظار جواب پاتولوژی و...) نسخه ثبت و احوال و نسخه مخصوص گورستان در اختیار نزدیکان متوفی قرار خواهد گرفت ولی نسخه شبکه تا زمانی که علت فوت تعیین شود در پزشکی قانونی باقی مانده و به محض تعیین علت در اختیار نزدیکان متوفی قرار می‌گیرد.

نکته

(۱) در مواردی که اعلام علت فوت ممنوعیت قانونی داشته باشد پزشکی قانونی می‌تواند برای اعلان این امر از اعلام علت فوت خودداری نماید.

(۲) تاریخ فوت و ساعت فوت و علت فوت توسط فرد یا مرکز صادرکننده گواهی فوت روکش می‌گردد تا از هرگونه دستبرد در گواهی فوت پیشگیری شود.

توضیحات: گواهی فوت در چهارنخه صادر می‌شود:

نسخه اول: طبق قانون این نسخه جهت سازمان ثبت احوال می‌باشد که به همراهان متوفی ارائه شده و توسط آنها (با آموزش لازم) ظرف مدت ۱۰ روز به سازمان مربوط ارائه می‌شود.

مطالعه حاضر یک مطالعه مشاهده‌ای - توصیفی - مقطعی است. جامعه مورد مطالعه شامل کلیه اشکال مختلف گواهی‌های فوت موجود در استان اصفهان از جمله؛ کتب، مستندات و کارکنان شاغل در مراکز ذی ربط می‌باشد. منابع مطالعاتی پژوهش حاضر شامل مسوولین مرکز بهداشتی استان، اداره ثبت و احوال، پزشکی قانونی، نظام پزشکی، و مرکز آمار و اطلاع رسانی دانشگاه علوم پزشکی استان اصفهان می‌باشد. زمان پژوهش سال ۱۳۸۱ بوده، ابزار جمع‌آوری اطلاعات چک لیست تکمیلی که توسط محقق تدوین شده است و با توجه به روایی آن که از سوی صاحب‌نظران مورد تایید قرار گرفت و نوع مطالعه و منابع اطلاعاتی مورد استفاده، پایایی را نیز به همراه دارد.

روش جمع‌آوری اطلاعات: مشاهده و مطالعه استاد و مدارک معتبر و مصاحبه با مسوولین سازمانهای مربوط.

روش انجام کار: ابتدا اهداف و سؤالات پژوهش تعیین شد و پس از آن براساس اهداف چک لیست تکمیلی، اطلاعات با روش مشاهده، مطالعه استاد و مدارک معتبر و مصاحبه با مسوولین سازمانهای مربوط جمع‌آوری گردید. پس از جمع‌آوری اطلاعات پژوهشگر اقدام به توصیف، تحلیل و تفسیر اطلاعات نموده و الگوی پیشنهادی خود را تدوین، تأیید و تصویب می‌نماید (همچنین روش تحلیل داده‌ها به صورت توصیفی و نظری است).

نتایج

در رابطه با نمونه‌های گوناگون فرم‌های گواهی فوت در استان اصفهان نتایج به دست آمده نشان داد که یک گواهی فوت استاندارد حتی در سطح محلی در استان وجود نداشت که مشخصات هویتی و علی متوفی بر روی آن ثبت شود و بیمارستانها از فرم‌های گوناگون، پزشکان در مطبها بر روی سرنخه با دیکته دلخواه خود و پزشکی قانونی بر روی جواز دفن گواهی فوت صادر می‌نماید.

نمونه فرم گواهی فوت استاندارد محلی با توجه به الگوی پیشنهادی سازمان بهداشت جهانی، تحقیقات قبلی و فعلی در ارتباط با اقلام اطلاعاتی مورد نیاز برای درج در گواهی فوت و امکانات موجود صورت گرفت. پژوهشگر به طراحی ۲ نمونه گواهی برای بزرگسالان و نوزادان و همچنین ۲ فرم گزارش واقعه فوت برای بزرگسالان و نوزادانی که مرگ آنها در روزتاهای رخ داده و پزشک گواهی صادر نکرده است، اقدام نمود.

بخش اطلاعات هویتی

(۱) اطلاعات هویتی توسط پزشک و براساس شناسنامه تکمیل می‌گردد و

توسط سازمان ثبت و احوال و شبکه بهداشت در بین مراکز درمانی و کلینیکها توزیع شود. در مرکز درمان یا مطب پزشک، گواهی یا گزارش واقعه فوت در چهار نسخه تکمیل می‌شود که یک نسخه جهت بایگانی، نگهداری می‌شود و سه نسخه دیگر برای مراحل دفن متوفی به گورستان، ابطال شناسنامه به سازمان ثبت و احوال و ثبت اطلاعات مرگ و میر برای شبکه بهداشت به نزدیکان متوفی (بسته به مورد) تحویل می‌گردد. مثلاً در مورد مرگهای بیمارستانی فقط دو نسخه به نزدیکان متوفی تحویل داده می‌شود (یکی برای اداره ثبت و دیگری برای گورستان) دو نسخه دیگر یکی در مرکز درمانی بایگانی می‌شود و نسخه آخر به انضمام فهرست متوفیان بیمار به شبکه بهداشت ارسال می‌گردد. در نهایت اطلاعات مرگ و میر در عرض ۱۵ روز بین سازمان ثبت و احوال، مرکز بهداشت استان، دانشگاه علوم پزشکی، معاونت درمان استان با ایجاد هماهنگی‌های درون بخشی و برونو بخشی به اجرای این بخش کمک نمایند.

نسخه دوم: این نسخه مخصوص شبکه بهداشت و درمان است که به منظور ثبت موقع و صحیح علل فوت تنظیم می‌گردد. لازم به ذکر است مأمورین شبکه یا ثبت احوال شهرستان باید در زمان جمع‌آوری این نسخه از مرکز صادر کننده در جهت رفع اشکالات احتمالی (در تکمیل اطلاعات هویتی و علی) تلاش کنند.

نسخه سوم: این نسخه بمنظور اطلاع گورستان و صدور جواز دفن طراحی شده است. گورستانها می‌توانند از همین نسخه به عنوان جواز دفن استفاده نمایند مشروط بر اینکه مسؤول مربوط، قسمت جواز دفن را مهر و امضای نماید.

نسخه چهارم: این نسخه مخصوص بایگانی جهت پزشک صادر کننده گواهی فوت و یا مرکز مربوط می‌باشد و از آن می‌توانند جهت ارائه به سازمانهای بیمه‌ای استفاده نمایند.

روش‌های موجود گوناگون برای صدور و جمع‌آوری گواهی فوت در استان اصفهان

نتایج

نتایج در رابطه با سازمانهای مسؤول و متولی جمع‌آوری اطلاعات مربوط به مرگ و میر در استان اصفهان، نشان داد که فعلاً در سطح استان سازمانهای زیر در ارتباط با جمع‌آوری گواهی‌های فوت و اطلاعات مرگ و میر بطور گستته فعالیت می‌نمایند:

- سازمان ثبت و احوال استان همراه با واحدهای زیر مجموعه در شهرستانها
- شهرداریها
- اداره اوقاف
- اداره ارشاد

از دیدگاه پژوهشگر سازمانها، ادارات و مراکز زیر مسؤول و متولی جمع‌آوری اطلاعات مربوط به مرگ و میر در استان اصفهان می‌باشند:

- ۱ - سازمان ثبت و احوال استان همراه با واحدهای زیر مجموعه در شهرستانها
- ۲ - شبکه بهداشت و درمان شهرستان
- ۳ - معاونت درمان استان
- ۴ - اداره آمار و اطلاع‌رسانی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
- ۵ - پزشکی قانونی استان و شهرستان
- ۶ - شهرداریها
- ۷ - اداره اوقاف
- ۸ - اداره ارشاد
- ۹ - گورستانها با پیروی از روند پیشنهادی جمع‌آوری اطلاعات بایستی همگی با تقسیم کار و توزیع وظایف مناسب پیشنهادی هماهنگ با مسؤول

نتایج به دست آمده نشان داد که اطلاعات مربوط به مرگهایی که در بیمارستان شهر، در منزل و مکانهای غیر متعارف و همچنین مرگهایی که به پزشکی قانونی ارجاع داده می‌شود به شبکه بهداشت و درمان نرسیده و به جز موارد محدودی از مرگهای روسایی و مرگهایی که در بیمارستان شهرستان رخ می‌دهد بقیه مرگهای واقع شده به اطلاع شبکه بهداشت استان نمی‌رسد و قاعده‌تاً این مراکز از اطلاعات مهمی خالف مانده‌اند و قادر به اجرای برنامه‌ریزی‌های بهداشتی و پیشگیرانه بموقع نمی‌باشند. در مورد اطلاعات مرگ و میر جمع‌آوری شده توسط ثبت و احوال استان نیز وضع به همین منوال است اطلاعات کامل، بموقع و صحیح به این مراکز نرسیده و اطلاعات جمع‌آوری شده از این طریق با مرکز آمار و اطلاع‌رسانی دانشگاه همخوانی ندارد.

در رابطه با قوانین و مقررات مربوط به ثبت، تکمیل و صدور گواهی فوت در استان اصفهان پژوهشگر با مراجعه به سازمان ثبت و احوال، پزشکی قانونی و نظام پزشکی اقدام به جمع‌آوری قوانین و مقررات مربوط به ثبت و صدور گواهی فوت در استان اصفهان نمود. خوشبختانه نتایج نشان داد که قوانین و مقرراتی در این رابطه وجود داشت لکن ضعف در خصانت اجرایی و همچنین نیاز به صدور بخشنامه‌های حیاتی در جهت تکمیل قوانین و حمایت سازمانهایی چون معاونت درمان، مرکز بهداشت، پزشکی قانونی نظام پزشکی و سازمان ثبت احوال را همراه با اطلاع‌رسانی و آموزش در استان جهت پیاده‌سازی آنها می‌طلبد.

در رابطه با تدوین، پیشنهاد و تعیین روش‌هایی در ارتباط با جمع‌آوری گواهی‌های فوت در استان اصفهان پژوهشگر پیشنهاد نمود که فرم‌های گواهی‌های فوت و گزارش‌های واقعه فوت همه در چهار نسخه تهیه گردد و

افزایش طول عمر حیاتی هستند. علاوه بر آن گواهی پزشکی فوت یک منبع اطلاعاتی مهمی برای تعیین الیتهای مراقبتهای بهداشتی و تعیین خط مشی‌ها و اولویتهای تحقیقات می‌باشد (ماگران Megrane) و همکاران، اکتبر ۱۹۹۷.

با توجه به یافته‌های پژوهش‌های گذشته و فعلی، انجام اقدامات سریع و بموقع سازمانهای ذکر شده در تایید و تصویب فرم استاندارد گواهی فوت در استان و فرم گزارش واقعه فوت و سپس چاپ و توزیع فرم مذکور در بین پزشکان دارای مطب، بیمارستانها، زایشگاهها، درمانگاهها و خانه‌های بهداشتی و جمع‌آوری فرمها و اطلاعات بموضع با همیاری سازمانهای مربوط همراه با آموزش همگانی صادر کنندگان گواهی‌های فوت، امری ضروری است.

پیشنهادها

- ۱ - تأیید و تصویب فرم استاندارد گواهی فوت در استان و فرم گزارش واقعه فوت
- ۲ - چاپ و توزیع فرم مذکور در بین پزشکان دارای مطب، بیمارستان‌ها، زایشگاهها، درمانگاهها و خانه‌های بهداشت.
- ۳ - عدم پذیرش گواهی‌هایی که به صورت غیراستاندارد تکمیل شده است.
- ۴ - تدوین و ابلاغ بخش نامه‌هایی که در ارتباط با قوانین و مجازاتهای سوء استفاده از گواهی فوت که در اثر تکمیل ناقص آن مترتب می‌شود.
- ۵ - تبیین حق الزحمه‌های مناسب برای صادرکنندگان گواهی‌های فوت
- ۶ - همکاری بین بخشی برای جمع‌آوری سریع و به هنگام گواهی‌های فوت و اطلاعات مرگ و میر.
- ۷ - تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی برای صادرکنندگان گواهی‌های فوت.
- ۸ - اطلاع رسانی همگانی به مردم در ارتباط با اطلاع‌دهی بموضع موارد مرگ و میر به اداره ثبت احوال و مراکز بهداشت.

قدرتانی و تشکر

لازم است از همکاریها و مساعدتهای جناب آقای دکتر فرهاد بهمن زیاری (از معاونت درمان استان اصفهان) و آقای حسین رجب‌زاده (از اداره ثبت و احوال کل استان اصفهان) که از ابتدا تا انتهای طرح پژوهشگر را یاری نموده‌اند سپاسگزاری گردد.

جمع‌آوری و توزیع اطلاعات مرگ و میر در سطح استان باشد تا از دست دادن اطلاعات مرگ و میر به حداقل برسد.
روشهای پیشنهادی پژوهشگر برای آموزش پزشکان در ارتباط با ثبت، تکمیل و صدور گواهی فوت عبارتند از:
- گذاشتن واحد درسی مدارک پزشکی، مدیریت اطلاعات بهداشتی و قوانین حقوقی و قضایی مربوط به اطلاعات پزشکی در دوره دانشجویی
- برگزاری آموزش‌های ادواری، کارگاه‌های بازآموزی حضوری و غیر حضوری
- برگزاری سمینارها و کنگره‌های آموزشی در ارتباط با ثبت، تکمیل و صدور گواهی‌های پزشکی و جنبه‌های حقوقی و قضایی مربوط به اطلاعات پزشکی توسط مرکز آموزش و توسعه پزشکی، معاونت درمان استان، دانشگاه علوم پزشکی و دانشکده‌های مربوط و مراکز بهداشتی و درمانی، ادارات بیمه، پزشکی قانونی، نظام پزشکی، اداره ثبت و احوال استان اصفهان.

بحث

مطالعه حاضر نشان داد که در مجموع اولاً نه تنها فرم استانداردی برای تکمیل گواهی فوت در استان وجود ندارد بلکه در ارتباط با ثبت دقیق اطلاعات مرگ و میر، قوانین موجود و علت ثبت دقیق آنها روشهای آموزشی مناسبی برای صادرکنندگان گواهی فوت تدارک و پیش‌بینی نشده است. فرهمند در این مورد می‌گوید «یکی از راههای اساسی ارتقای صحت آمارهای میرایی با توجه به نقش و اهمیت آن در نظام اطلاعات بهداشتی درمانی، برنامه‌ریزی صحیح و نظارت بر عملکرد پزشکانی است که این گواهی‌ها را تکمیل می‌نمایند».

همچنین رضوی در مقاله تحقیق خود چنین پیشنهاد می‌کند: «تدارک کلاسهای آموزشی، بویژه برای دستیاران سال اول کلیه رشته‌ها در مورد معرفی گواهی فوت استاندارد و شیوه‌های ثبت آن، گنجاندن بحث صدور گواهی فوت استاندارد در عنوانین درسی، باز خورد دادن اشتباهات صادرکنندگان گواهی و عدم پذیرش گواهی‌هایی که اشتباه یا ناقص تکمیل می‌شوند از جانب واحد مدارک پزشکی».

در آمریکا اولین گواهی فوت استاندارد ملی از سال ۱۹۰۰ میلادی تهییه و مورد استفاده قرار گرفت و تقریباً هر ۱۵-۲۰ سال یکبار این گواهی‌ها به روز می‌شود. گواهی فوت یک منبع مهم اطلاعات مربوط به بیماری شناخته شده است و اطلاعات مربوط به علت مستقیم و زمینه‌ای از آنها استخراج می‌شود (انجمن پزشکی آمریکا، دسامبر ۲۰۰۰).

به علت اینکه اغلب آمار بیماریها و مرگ و میرها از گواهی‌های فوت استخراج می‌شوند لذا ثبت صحیح اطلاعات آنها بسیار حائز اهمیت هست. این آمارها در رویکردهای توسعه به منظور درمان بیماریها و استراتژیهای

منابع

- بهمن زیاری، فرهاد. عجمی، سیما. صدور گواهی فوت؛ چرا و چگونه؟ با بهره‌گیری از: دهمین بازنگری ICD. تهران: انتشارات واژه‌پرداز، ۱۳۸۰.
- رضوی، منصور و دیگران. بررسی نارساییهای گواهیهای فوت صادر شده در بیمارستان دکتر شریعتی تهران و عوامل مؤثر بر آن. نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱، دوره بیستم، شماره ۲، صص ۸۹-۹۴.
- فرهمند، فربا. بررسی نقش گواهیهای فوت در ارتقاء نظام اطلاعاتی بهداشتی درمانی. در: اولین سمینار سالیانه دانشجویان مدیریت خدمات بهداشتی درمان سراسر کشور (اصفهان - یکم خرداد ماه ۱۳۸۲)، خلاصه مقالات. صص ۷۲-۷۳.
- American Medical Association. Accuracy, Importance, and application of Data from the U.S Vital Statistics System. Report 6 of the council on scientific Affairs, December 2000.
- Magrane B.P, Gilliland M.G.F. King D.E. Certification of Death by Family Physicians. American family physician, volume 56, number 5, octomber 1, 1997.

نمونه فرم گواهی فوت استاندارد محلی از دیدگاه پژوهشگر

نمونه فرم گواهی فوت استاندارد محلی از دیدگاه پژوهشگر به شکل زیر است:

سازمان ثبت احوال کشور	گواهی فوت پزشکی	تاریخ صدور گواهی فوت	شماره سریال.....
نام: _____ جنس: مرد ☐ زن ☐ نامعلوم ☐ شماره شناسنامه یا کد ملی _____ محل صدور شناسنامه: کشور: _____ استان: _____ شهر/روستا: _____ محل فوت: کشور: _____ استان: _____ شهر/روستا: _____ آدرس محل سکونت: کشور: _____ استان: _____ شهر/روستا: _____ شماره تلفن تماس: _____ نوع بیمه: تامین اجتماعی ☐ خدمات درمانی ☐ روسایی ☐ نیروهای مسلح ☐ شرکت نفت ☐ دانا ایران ☐ سایر موارد ☐	مشخصات موقوفی: نام خانوادگی: _____ نام پدر: _____ تاریخ تولد: / _____ مجهول الهویه ☐ شماره سریال شناسنامه _____ فاقد شناسنامه _____ کوچه: _____ خیابان: _____ پلاک: _____ شغل: _____	مشخصات موقوفی: نام خانوادگی: _____ نام پدر: _____ تاریخ تولد: / _____ مجهول الهویه ☐ شماره سریال شناسنامه _____ فاقد شناسنامه _____ کوچه: _____ خیابان: _____ پلاک: _____ شغل: _____	مشخصات موقوفی: نام خانوادگی: _____ نام پدر: _____ تاریخ تولد: / _____ مجهول الهویه ☐ شماره سریال شناسنامه _____ فاقد شناسنامه _____ کوچه: _____ خیابان: _____ پلاک: _____ شغل: _____
علت فوت تاریخ فوت (به حرف): _____ ساعت فوت (به حرف): _____ مکان وقوع فوت: منزل ☐ بیمارستان ☐ زایشگاه و مرکز درمانی ☐ سایر موارد ☐ قسمت اول: (الف) علت مستقیم منجر به فوت (در اثر ب): ..... طول مدت تقریبی بیماری تا مرگ: ..... (ب) علت مداخله گر (در اثر چ): ..... طول مدت تقریبی بیماری تا مرگ: ..... (ج) علت ریشه‌ای: ..... طول مدت تقریبی بیماری تا مرگ: ..... قسمت دوم: سایر شرایط کمک کننده به فوت: ..... مشخصات کامل گواهی دهنده + شماره نظام پزشکی: ..... مهر و امضاء پزشک: ..... × علت فوت نمی‌تواند ایست قلبی و تنفسی باشد.			
توضیحات پزشکی قانونی (جهت موارد ارجاع) کالبدشکافی انجام شده است: بله ☐ خیر ☐ علت فوت تحت بررسی است بله ☐ خیر ☐ تأییدیه پزشکی قانونی			
مشخصات گورستان: نام گورستان: _____ استان: _____ نام و نام خانوادگی سرپرست گورستان: _____ شهر: _____ روستا: _____ مهر و امضاء: _____			

شماره سریال.....

تاریخ گزارش :

شبکه بهداشت و درمان شهرستان

گزارش واقعه فوت

مشخصات متوفی:

نام:	نام خانوادگی:
جنس: مرد ☐ زن ☐ نامعلوم ☐	
شماره شناسنامه یا کد ملی	شماره شناسنامه یا کد ملی
محل صدور شناسنامه: کشور:	محل صدور شناسنامه: کشور:
آدرس محل سکونت: کشور:	آدرس محل سکونت: کشور:
شغل:	شغل:
شماره تلفن تماس:	شماره تلفن تماس:
نوع بیمه: تامین اجتماعی ☐ خدمات درمانی ☐ ایران ☐ سایر موارد ☐	نوع بیمه: تامین اجتماعی ☐ خدمات درمانی ☐ ایران ☐ سایر موارد ☐
فاقد شناسنامه	شماره سریال شناسنامه
استان: شهرستان: شهر/ روستا:	استان: شهرستان: شهر/ روستا:
استان: شهرستان: شهر/ روستا:	استان: شهرستان: شهر/ روستا:
پلاک: کوچه: خیابان:	پلاک: کوچه: خیابان:
مجهول الهویه	تاریخ تولد:

علت فوت

ساعت فوت (به حرف):

تاریخ فوت (به حرف):

مکان وقوع فوت: منزل بیمارستان زیشگاه و مرکز درمانی سایر موارد
قسمت اول:

الف) علت مستقیم منجر به فوت (در اثر ب): ..... طول مدت تقریبی بیماری تا مرگ: .....
ب) علت مداخله گر (در اثر ج): ..... طول مدت تقریبی بیماری تا مرگ: .....
ج) علت ریشه‌ای: ..... طول مدت تقریبی بیماری تا مرگ: .....
قسمت دوم:

سایر شرایط کمک کننده به فوت فرد ..... بیماری مشمول گزارش‌دهی بوده است بله خیر
مشخصات کامل گواهی دهنده + شماره نظام پزشکی: .....
مهر و امضاء پزشک:

× علت فوت نمی‌تواند ایست قلبی و تنفسی باشد.

توضیحات پزشکی قانونی (جهت موارد ارجاع)

علت فوت تحت بررسی است بله خیر

کالبد شکافی انجام شده است: بله خیر

تأییدیه پزشکی قانونی

مشخصات گورستان

شهرستان:	استان:	نام گورستان:	تاریخ دفن (به حرف):
نام و نام خانوادگی سرپرست گورستان:			
مهر و امضاء:	شهر:	روستا:	

سازمان ثبت احوال کشور

شماره سریال .....
تاریخ صدور گواهی فوت :

گواهی فوت پزشکی نوزاد و پری ناتال

مشخصات متوفی:

نام‌نوزاد:	جنسیت: پسر ☐ دختر ☐ نامعلوم ☐ نام و نام خانوادگی پدر:
ساعت تولد:	تاریخ تولد / / محل تولد: بیمارستان ☐
وزن هنگام تولد:	یک قلو ☐ چند قلو ☐ قل اول ☐ قل دوم ☐ چندین قل ☐
گواهی ولادت صادر شده: بلى ☐ خير ☐ شناسنامه صادر شده: بلى ☐ خير ☐ کد ملی	قبل از زایمان ☐ در حین زایمان ☐ بعد از زایمان ☐
نام و نام خانوادگی مادر:	سن حاملگی:
نوع زایمان: طبیعی ☐ سزارین ☐ سایر موارد ☐	استان: شهر / روستا:
محل فوت: کشور:	استان: شهرستان: شهر / روستا:
آدرس محل سکونت: کشور:	استان: شهرستان: شهر / روستا:
شماره تلفن تماس:	شغل:
نوع بیمه: تامین اجتماعی ☐ خدمات درمانی ☐ ایران ☐ سایر موارد ☐	

علت فوت

ساعت فوت (به حرف):

تاریخ فوت (به حرف):

مکان وقوع فوت: منزل بیمارستان زایشگاه و مرکز درمانی سایر موارد

قسمت اول:

علل نوزادی (الف) علت اصلی مربوط به جنین یا نوزاد: .....
 (ب) سایر بیماریهای مربوط به جنین یا نوزاد: .....
 (ج) بیماریهای اصلی مادر که روی نوزاد و یا جنین اثر گذاشته است: .....
 (د) سایر بیماریهای مادر که روی نوزاد و یا جنین اثر گذاشته است .....
 (ه) حوادث یا بیماریهایی که حین زایمان روی نوزاد جنین اثر گذاشته است .....
 (و) سایر شرایط کمک کننده به مرگ جنین یا نوزاد: .....
 (ز) بیماری مشمول گزارش‌دهی بوده است بلى خير

مشخصات عامل زایمان

نام و مهر مرکز صادر کننده:

نام و نام خانوادگی گواهی کننده

مهر و امضاء:

توضیحات پزشکی قانونی (جهت موارد ارجاع)

علت فوت تحت بررسی است بلى خير

کالبد شکافی انجام شده است: بلى خير

تأییدیه پزشکی قانونی

مشخصات محل دفن

شهرستان:	استان: نام گورستان:	تاریخ دفن (به حرف):
نام و نام خانوادگی سرپرست گورستان:	شهر: روستا:	شهر:
مهر و امضاء:		

دوران نوزادی و پری ناتال: به نوزاد بدنیا آمده پس از پایان هفته ۲۲ حاملگی تا پایان ۲۸ روز پس از تولدش گفته می‌شود.